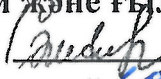

«Бекітемін»
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым вице-министрі
 Э. Суханбердиева
«16» 01 2019 ж.

Білім беру ұйымдарының 8-11 сынып оқушылары арасында республикалық Абай оқуларын өткізу Ережесі

I. Жалпы ереже

1. Осы Ереже «Білім беру туралы» Қазақстан Республикасының заңына, Қазақстан Республикасының 2011-2020 жылдарға арналған білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасына сәйкес және жалпы білім беретін мектеп оқушылары арасындағы республикалық Абай оқуларының (бұдан әрі – Абай оқулары) мақсаты мен міндеттерін, ұйымдастырушылық-әдістемелік қызметінің қамсыздандырылуын, өткізу мен қаржыландыру тәртібін, қатысуын және жеңімпаздары мен жүлдегерлерін анықтау тәртібін белгілейді.

2. Конкурстың ұйымдастырушысы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі, «Дарын» республикалық ғылыми-практикалық орталығы (бұдан әрі – «Дарын» РҒПО) Шығыс Қазақстан облыстық білім басқарамасымен бірлесіп өткізеді.

3. Абай оқуларының негізгі мақсаты қазақ халқының әдеби мұраларын дәріптеу, мектеп оқушыларының классикалық әдебиеттерді оқуға деген қызығушылықтарын арттыру.

4. Абай оқуларының негізгі міндеттері Абай және Шәкәрім шығармаларындағы эстетикалық талғам мен тұлғалық қасиетті насихаттау, ұлылар поэзиясына, ұлттың рухани мұрасына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

II. Абай оқуларының қатысушылары

1. Абай оқуларының қатысушылары білім беру ұйымдарының барлық типтері мен түрлерінің 8-11(12) сынып оқушылары болып табылады. Республикалық қорытынды кезеңіне облыстық кезеңнің жеңімпаздары мен жүлдегерлері қатыса алады. Әр командада 6 оқушы (әр номинацияға – 1 оқушы) және 1 жетекші болуы тиіс. Абай оқулары– қазақ тілінде жүргізіледі.

2. Қатысушылардың жетекшілері Абай оқуларын өткізу уақытында, келген сәттен бастап өтетін орынға дейін, оны өткізу мерзімі және кейін тұрғылықты орнына жеткізілгенге дейін қатысушылар үшін толық жауапты. Жетекшілер білім ұйымдарының шешімімен тағайындалады.

III. Абай оқуларын ұйымдастыру және өткізу тәртібі

I. Абай оқулары 6 номинация бойынша өткізіледі:

1. «Өлең – сөздің патшасы, сөз сарасы» номинациясы – Абай өлеңдерін жатқа оқу конкурсы. Қазылар алқасы бұл номинацияда оқушы жатқа білетін Абай шығармаларының санына байланысты бағалайды.

2. «Абайдың қара сөздері» номинациясы бойынша Абай қарасөздерін жатқа, мәнерлеп оқу. Бұл номинация бойынша Абай қарасөздерін толық білуі бойынша бағаланады.

3. «Абайдың ақын шәкірттерінің шығармалары» номинациясы бойынша Шәкерім Құдайбердіұлы, Ақылбай Абайұлы, Мағауия Абайұлы шығармаларын жатқа оқу. Бұл номинация бойынша шығарма мәтіндерін жатқа, мәнерлеп айтуы, толық білуі бойынша бағаланады.

4. «Көңілім әнді ұғады» номинациясы – оқушының Абай және Шәкерім әндері мен күйлерін орындау шеберлігі бағаланады.

5. «Жүйріктен жүйрік озар жарысқанда» номинациясы – оқушылардың өз шығармалары (поэзиялық) бағаланады.

6. «Ұлылар әлемі» Абай мен Шәкерімнің шығармашылығына, рухани болмысына қатысты тақырыпқа (ұсынылған тақырыптардан таңдау) эссе жазу.

Қатысушының теориялық білімін, шығармашылық қабілетін тексеру мақсатында эссе жұмысы бойынша арнайы 3 тақырып ұсынылады. Оқушы бір тақырыпты таңдап 1 сағат 30 минут көлемінде эссе жазып тапсырады.

II. Абай оқулары 3 кезеңде өткізіледі:

1 кезең – аудандық (қалалық) білім басқармаларымен өткізіледі;

2 кезең – облыстық, Астана, Алматы, Шымкент қалаларының білім басқармаларымен, республикалық білім беру ұйымдарымен, ДББҰ «Назарбаев Зияткерлік мектептерімен» өткізіледі;

3 кезең – республикалық, қорытынды. Абай оқуларының қорытынды кезеңіне әр номинация бойынша 1 қатысушыдан құралған команда қатыса алады, яғни бір командада 6 оқушы болуы тиіс.

Абай оқуларын өткізу барысын қадағалау және ұйымдастыру жұмысының дайындығын іске асыру үшін ұйымдастыру комитеті құрылады.

Ұйымдастыру комитеті Абай оқуларының қорытынды кезеңінің өткізілу орнын белгілеп, дайындық жұмыстарын жүргізуде тікелей басшылық етеді, қазылар алқасының құрамын, қатысушылардың тізімін, конкурстың өткізу бағдарламасын бекітіп, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттайды.

Қазылар алқасының құрамына жоғарғы оқу орнының ғалымдары, білім беру ұйымдарының білікті мұғалімдері, жазушы, журналистер кіреді.

Қазылар алқасы қатысушылардың білімі мен өнерін бағалайды, ұйымдастыру және өткізу барысындағы мәселелерді талқылайды, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді анықтайды.

Абай оқуларын өткізу туралы ақпараттық хат және өткізілу Ережесі www.daryn.kz сайтында орналастырылады.

Абай оқуларының қорытынды кезеңіне тіркелу және қатысуы жөнінде сұраныс хатты облыстық, Астана, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары, РББҰ, ДББҰ «Назарбаев зияткерлік мектептері» хат арқылы

ұйымдастыру комитетіне конкурстың өткізілуіне 25 күн қалғанға дейін жіберу қажет.

Ұйымдастыру комитетінің мекенжайы: Астана қаласы, Республика даңғылы 34а, тел.8-717-2-295152, факс 8-717-2-295232, e-mail: z.amanova7@mail.ru

IV. Қорытындылау және марапаттау

1. Абай оқуларының жеңімпаздары мен жүлдегерлері әрбір номинация бойынша қатысушылардың жалпы санының 45% пайызын құрайды.

2. Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігінің I, II, III дәрежелі дипломдарымен, дәрежеге сәйкес медальдарымен және бағалы сыйлықтарымен, сонымен қатар «Дарын» РҒПО-ның номинация бойынша дипломдарымен, грамоталарымен марапатталады. I, II және III дәрежелі дипломдардың саны келесі пропорция бойынша анықталады: жеңімпаздардың 50%-ы III дәрежелі дипломдармен, 30%-ы II дәрежелі дипломдармен, 20%-ы I дәрежелі дипломдармен марапатталады.

3. Абай оқуларына жеңімпаздар мен жүлдегерлер дайындаған мұғалімдер «Дарын» РҒПО грамоталарымен марапатталады.

4. Барлық қатысушылар мен жетекші мұғалімдерге қатысқаны үшін сертификаттар беріледі.

V. Қаржыландыру

1. Абай оқулары бекітілген сметаға сәйкес қаржыландырылады.

2. Абай оқуларының өту барысында қатысушылар мен олардың жетекшілерінің іссапар шығыны (жататын орны мен тамақтануы) «Дарын» РҒПО есебінен төленеді.

3. Қатысушылар мен жетекшілердің Семей қаласына келуі мен кері қайту жол билеттері жіберуші тараптың есебінен төленеді.

«Утверждаю»
Вице-министр Министерства
образования и науки
Республики Казахстан

Э.Суханбердиева
«16» 01 2019 г.

Правила проведения
республиканских Абайских чтений среди учащихся 8-11 классов
организаций образования

I. Общие положения

1. Настоящие Правила разработаны в соответствии с Законом Республики Казахстан «Об образовании», Государственной программой развития образования Республики Казахстан на 2011-2020 годы и определяют цели и задачи, организационно-методическое обеспечение, порядок проведения и финансирования, участия и определения победителей и призеров республиканских Абайских чтений среди учащихся 8-11 классов (далее – Абайские чтения).

2. Республиканский научно-практический центр «Дарын» (далее – РНПЦ «Дарын») Министерства образования и науки Республики Казахстан проводит Абайские чтения совместно с управлением образования Восточно-Казахстанской области.

3. Основной целью Абайских чтений является популяризация литературного наследия казахского народа, повышение у школьников интереса к изучению классической казахской литературы.

4. Основными задачами Абайских чтений являются пропаганда творчества Абая и Шакарима, поддержка развития культуры, эстетического вкуса, творческих способностей учащихся, воспитание любви к поэзии и наследию великих поэтов.

II. Участники Абайских чтений

1. Участниками Абайских чтений являются учащиеся 8-11(12) классов организаций образования всех типов и видов. Численный состав команды от каждой области, городов Астана, Алматы и Шымкента, АОО «НИШ», РОО, НАО «РФМШ» - 7 человек: 6 участников и 1 руководитель. Команда выступает по 1 участнику в каждой номинации. Язык проведения Абайских чтений - казахский.

2. Руководитель команды несет ответственность за безопасность жизни и здоровья участников Абайских чтений в пути следования к месту проведения, во время его проведения и обратного пути к месту жительства. Руководители назначаются соответствующими органами образования.

III. Порядок организации и проведения Абайских чтений

I. Абайские чтения проводятся по следующим 6 номинациям:

1. В номинации «Өлең – сөздің патшасы, сөз сарасы» – конкурс чтецов по произведениям Абая. Жюри оценивает знания наизусть наибольшего числа произведений Абая.

2. В номинации «Абайдың қара сөздері» - конкурс чтецов по словам назиданиям Абая. Жюри оценивает знания наизусть слов назиданий Абая.

3. В номинации «Абайдың ақын шәкірттерінің шығармалары» - конкурс чтецов по произведениям Шакарима Құдайбердіұлы, Ақылбая Абайұлы, Мағауия Абайұлы. В этой номинации оценивается знание текстов, мастерство, выразительность.

4. В номинации «Көңілім әнді ұғады» - конкурс на лучшее исполнение песен и кюев Абая и Шакарима.

5. В номинации «Жүйріктен жүйрік озар жарысқанда» - конкурс исполнения своих произведений: стихотворений, песен, кюев.

6. В номинации «Ұлылар әлемі» - конкурс написания эссе о творчестве Абая и Шакарима.

В целях проверки теоретических знаний, творческих способностей участника для написания эссе предлагаются 3 специальные темы. Учащиеся выбирают одну из тем и выполняют эссе в течение 1 часа 30 минут.

II. Абайские чтения проводятся в три этапа:

I этап – районный (городской), проводится районными (городскими) управлениями образования;

II этап - областной, проводится областными, городов Астана, Алматы и Шымкента управлениями образования, РОО, НАО РФМШ, АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы»;

III этап– республиканский, заключительный. На заключительном этапе Абайских чтений команда выступает по 1 участнику в каждой номинации.

Для координации и осуществления организационной работы по подготовке и проведению Абайских чтений создается оргкомитет.

Оргкомитет ежегодно определяет дату и место проведения заключительного этапа, утверждает состав жюри, программу проведения заключительного этапа, список участников, награждает победителей и призеров Абайских чтений.

Состав жюри формируется из числа ведущих преподавателей, ученых высших учебных заведений, журналистов.

Жюри проверяет и оценивает конкурсные работы участников, подводит итоги, определяет победителей и призеров, вносит предложения в совершенствовании организации и проведения Абайских чтений.

Информация о проведении Абайских чтений и Правила размещаются на сайте www.daryn.kz.

Регистрация и допуск на заключительный этап Абайских чтений осуществляется на основании письменной заявки от областных, городов Астана, Алматы и Шымкента управлений образования, Республиканских

организаций образования, АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы», представленных в адрес оргкомитета за 25 дней до начала Абайских чтений.

Адрес оргкомитета: г. Астана, пр.Республики 34 «А», тел. 8/7172/ – 29-51-59, 8/7172/- 29-52-67, e-mail z.amanova7@mail.ru.

IV. Подведение итогов и награждение

1. Количество победителей и призеров составляет 45 процентов от общего количество участников Абайских чтений по каждой номинации.

2. Победители и призеры Абайских чтений награждаются дипломами I, II, III степени Министерства образования и науки Республики Казахстан, медалями соответствующих степеней и ценными подарками, а также дипломами по номинациям и грамотами РНПЦ «Дарын». Количество дипломов I, II и III степени определяется исходя из следующей пропорции: 50% от количества победителей награждаются дипломами III степени, 30% - дипломами II степени, 20% - дипломами I степени.

3. Учителя, подготовившие победителей и призеров Абайских чтений, награждаются грамотами РНПЦ «Дарын».

4. Всем участникам выдаются сертификаты участия.

V. Финансирование

1. Финансирование Абайских чтений осуществляется согласно утвержденной смете.

2. Во время Абайских чтений командировочные расходы (проживание и питание) участников и их руководителей за счет РНПЦ «Дарын».

3. Проезд в оба конца участников и руководителей в г.Семей оплачивается за счет направляющей стороны.

